N°. 3238

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 24 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 23 December.

Een der waarheden, door den minister van Justitie beleden, is dat de *woeker* onzedelijk is. Het is niet mogelijk met meer verachting over den woeker te spreken, dan de heer van der Brugghen dat gedaan heeft. Desniettegenstaande meent hij, dat de woeker vrij moet blijven. De zoogenaamde leerstellige gronden daarvoor aangevoerd hebben wij gezien. Er blijft ons nu nog over te wijzen op de uitvlugten, aangewend voor het betoog, dat een *maximum* van renten niet kan worden bepaald, en, zoo 't al geschiedt, schadelijk is.

Waarom is 't niet mogelijk een *maximum* van renten te bepalen? Omdat men daarvoor geen vasten grondslag heeft, is er gezegd, en men heeft er aan toegevoegd, dat daarom zulke bepaling altijd willekeurig is. Ook dit weer getuigt, hoe oppervlakkig men ten deze is te werk gegaan, hoe men veronderstellingen, die men zich niet de moeite heeft gegeven te onderzoeken, voor onbetwistbare waarheid aanneemt, en dan daarop het systeem van den vrijen woeker bouwt.

Wij nemen aan, dat noch den heer Wintgens noch den minister een vaste grondslag bekend is. Maar dat is geen bewijs dat die grondslag niet bestaat. Daaruit zou slechts volgen, dat zij spreken over zaken en beslissen over aangelegenheden, zonder haar te onderzoeken. Immers, zij zouden ten minste kunnen vermoeden, dat er toch een grondslag moet bestaan, dewijl de zaak sinds eeuwen en eeuwen heeft geduurd. Voorheen was 't zoomin als nu mogelijk kasteelen, anders dan door de verbeelding, in de lucht te bouwen. Een feit, dat tot vóór Christus in het heidendom opklimt, [illegible] het staat, en die grond moet nog al tamelijk vast zijn, dewijl hij het daarop gevestigde door alle eeuwen heen heeft kunnen dragen.

Welke is ten allen tijde de maatstaf geweest, waarnaar men de bepaling van de hoogste renten heeft afgemeten? De middelbare opbrengst van den grondeigendom. Dat was voorheen een zeer goede en vaste grondslag, die nu evenwel niet meer alleenig kan worden behouden. Europa is in den laatsten tijd een nieuwen weg ingetreden door het krediet-systeem, dat den Staat veroorlooft schuldbrieven uit te geven, die van hand tot hand gaan, als ren tegevende geldswaarde. Wij hebben dus naast den grondeigendom een anderen grondslag in berekening te brengen, die alle regt heeft om aanspraak te maken op den naam van »vaste" grondslag.

Wil men beweeren dat die grondslag niet is een mathematische, maar een slechts bij benadering opgemaakte? Wat zal dat beduiden? De maatschappij is niet gebouwd op de mathezis, maar op zedelijke waarheden, en de wetten, die de maatschappij beschermen, rusten en kunnen niet anders rusten dan op algemeene berekeningen. Indien men wetten eischt, die op de maatschappij passen, gelijk eene mathematische berekening op een andere volkomen gelijke, dan kan elke wetgever de handen over elkander geslagen ter ruste gaan en werkeloos den jongsten dag afwachten.

Werpt men daarentegen op, dat de grondslag niet zoo vast is, of hij kan na verloop van tijd eenige wijziging vergen? Dan antwoorden wij, dat dan altijd de wetgever bij de hand is, om de noodzakelijk geworden wijzigingen aan te brengen. Maar men kan dan ten minste daarop gerust zijn, dat de normale berekening geen driemaal in eene eeuw eenige wijziging zal behooren te ondergaan. Wil men een bewijs? Men neme dan de thans afgeschafte fransche wet, die nu reeds ongeveer een halve eeuw bestaat, en nog volkomen beantwoordt aan den toestand van onze hoewel toch veelszins en onder alle opzigten gewijzigde maatschappij. Nog heden ten dage is door de natuurlijke werking der door ons aangegevene grondslagen de rente van 5 pCt. voor burgerlijke transaktiën, en van 6 pCt. bij handelstransaktiën het middelbaar hoogste rentenstandpunt. Zelfs de verbazende, vroeger nooit gekende gang der hedendaagsche industrie heeft daaraan niets veranderd. En men wijze niet op de geldkrizis, waartegen de wereld op dit oogenblik worstelt. Die krizis is een accident, dat als een onweersbui voorbijgaat. Eene uitzondering schendt den regel niet; nog veel minder kan de uitzondering tot regel genomen worden.

Er is dus een grondslag en zelfs een *vaste* grondslag.

Daarentegen, als men 't al zou moeten toegeven, heeft men weer andere uitvlugten. Hij zou *niet baten*, luidt het. Geen wettelijke maatregel kan den woeker keeren. De ondervinding heeft het geleerd. Zeldzaam zijn de gevallen, dat de misdadiger om woeker voor de regtbank verschijnt, alhoewel 't toch zeker is, dat de woeker menigmaal wordt gepleegd.

Wat een redeneering, en dat in den mond van wetgevers! Wij kunnen de misdaad niet keeren, daarom laten wij haar veroorlooven! En 't is nog erger wat de wet doet. Zij laat niet slechts toe wat onzedelijk is; maar zij leent den sterken arm der wet, om des noods door de regterlijke magt het onzedelijk bedrijf ten uitvoer te brengen! Is dat niet eene omverwerping van alle beginselen? En waarheen gaat men met zulk een systeem? Er zijn een aantal gruwelen, die de wet verbiedt, die menigvuldig bedreven worden, maar die helaas zelden onder het bereik der strafwet vallen. Wij willen geene voorbeelden aanhalen; maar ieder strafregter is in staat om er eene menigte op te noemen, en die nog beter wil zijn ingelicht, raadplege de politie in de groote steden omtrent de gruwelen, die er de straten, pleinen, grachten en huizen bezoedelen. Zal men nu de pen halen door de strafwet, die dergelijke misdaden verbiedt? Meer nog zal men ze veroorlooven, zal men zelfs hulp aanbieden, de hulp van den sterken arm, de uitspraak van den regter, om die gruwelen te voltrekken? Een onzedelijk bedrijf is [illegible] ook als de strafwet maar zelden kastijden kan. Maar de misdaad veroorloven, haar helpen uitvoeren, omdat men ze niet kan tegengaan, dat is eene van die onbegrijpelijke dwaasheden, die tot ongeluk der maatschappij thans van de lippen der wetgevers als hooge wijsheid worden vernomen! 't Is treurig om aan te hooren, en maar al te zeer geschikt, om moedeloos te worden bij zoo groote verduistering van gezonde beginselen.

Overigens is 't niet waar, dat de fransche wet niet gebaat heeft. Wij zijn integendeel overtuigd, dat de fransche wet veel woeker gekeerd heeft. Tot dusverre toch was de woeker een onedel, onzedelijk en veracht bedrijf. De publieke meening heeft daaromtrent slechts ééne overtuiging. Denkt men dat die publieke konscientie niet veel woeker heeft gekeerd? Zoo niet altijd het besef, dat de daad onzedelijk was, sommigen daarvan heeft terug gehouden, dan was voor dezulken ten minste de vrees voor de schande daaraan verbonden nog een krachtig middel, om ze er van terug te houden. Maar nu? Na al de fraaije theoriën door den wetgever in de Kamer verkondigd, dat leen is handel en huur van geld, dat het geld *vrij* is om voor die koop of huur den interest te vorderen, dien het kan bedingen, nu de wet den woeker vrij laat, en zelfs den woeker magtigt om in regten te handelen, als dat ingaat bij het volk, en dat zal ingaan bij velen, want het streelt de nooit verzadigde hebzucht, zal dan het besef niet verzwakken en verloren gaan, dat woeker onzedelijk is? De gevolgen zullen niet uitblijven, en de woeker zal plaats nemen in kringen, waar hij tot dusverre nooit ingang had gevonden.

Eene nog grootere dwaasheid, zoo 't mogelijk is, ligt in de beweering, dat de beperking van den interest, dat wil zeggen van den woeker, schadelijk is voor den handel en de nijverheid, dat wil zeggen schadelijk is voor de algemeene welvaart. Met andere woorden getuigt men, dat hetgeen het gezond verstand altijd woeker heeft genoemd, een onmisbare vereischte is voor de welvaart van onze hedendaagsche maatschappij; derhalve dat de onzedelijkheid een is der grondslagen, die de welvaart onzer tegenwoordige maatschappij niet kan missen. Als dat waar was, welk eene getuigenis tegen onze eeuw! Maar neen, dat is niet waar en kan niet waar zijn. De hedendaagsche beschaving heeft niet omgekeerd de onveranderlijke wetten, waarop God de maatschappij heeft gegrondvest. Wat onzedelijk is kan, ja, soms aan individuus, maar nooit aan de maatschappij welvaart aanbrengen, die de onzedelijkheid tot regel van Staat verheft.

Hoe is men gekomen tot de onbegrijpelijke stelling, dat het weeren van den woeker voor de algemeene welvaart schadelijk is?

1°. Door het aanhalen van eenige voorbeelden, dat in tijden van krizis enkele handelslieden en industriëelen gered zijn door leen van geld tot hoogen woeker-interest. Maar dat zijn uitzonderingen. Hat men de *enquête* eens in omgekeerden zin onderneme, ten einde te vernemen, hoe, omgekeerd, menig handelhuis, menig fabriekant is ten ondergegaan, óf omdat hij zoo hoog een interest niet aan kon, óf, zoo hij 't waagde, daaronder bezweek. Maar eene *enquête* is niet noodig. De verdedigers van den vrijen interest hebben hunne verblindheid tot het uiterste moeten drijven, en daarom hebben zij-zelven op de voorbeelden gewezen, waaruit men de gevolgen van den woeker kan leeren waarderen. Natuurlijk is dat weer gebeurd, zonder dat ze wisten, wat ze deden.

2°. Zij hebben gezegd: in de Vereenigde Staten van Noord Amerika, in Engeland — zij hadden er kunnen bijvoegen, als wij ons niet vergisten — in Hamburg is de interest volkomen vrij ter bepaling aan de geldschieters overgelaten. En omdat het daar geschied is, moeten wij 't daarom navolgen? Ook als het onzedelijk is? Ook als het schade aanbrengt? En wat dit laatste betreft, men spreekt over Londen, New York en Hamburg, met oogen die niet zien, met ooren die niet hooren. Is dan gansch de wereld niet vol van de noodkreten, die eerst uit New-York, vervolgens uit Londen, en thans uit Hamburg zijn opgegaan? Hebben dan de jammeren, die daar handel en nijverheid teisteren, geene beteekenis, geene oorzaak? Is welligt de oorzaak van de schromelijke verwoestingen, [illegible] voor een groot gedeelte te zoeken juist in den vrijen woeker? En, zoo ja; is daarin dan niet deze beteekenis, dat de aangehaalde voorbeelden, in plaats van ons aan te moedigen, ons moeten afschrikken, om hun voorbeeld te volgen?

Wij zullen niet beweeren, dat de straf, die genoemde handelsplaatsen kastijdt, alleen het gevolg is van den woeker; maar wel dat de woeker er een aanzienlijk deel aan heeft. De woeker heeft daar voortgebragt wat in zijne natuur ligt. Gewaagde, al te hoog opgevoerde ondernemingen van de zijde der geld-opnemers, die dewijl zij met de fortuin van anderen spelen, zelden voorzigtig zijn, en tegen een hooger cijfer van interest niet al te zeer opzien. De hoop op groote winsten doet de oogen sluiten voor de kansen van tegenspoed. De geldschieters daarentegen worden verleid door de hooge interesten. Zij wagen daarin wel geen groote kapitalen; maar ieder toch draagt tot de onderneming iets bij en zij komt op groote schaal tot stand. De wind speelt gunstig in de zeilen. En de begonnen onderneming lokt anderen in het leven, die op gelijken grondslag aan 't werken gaan. Zij worden groote huizen, zij hebben krediet en hunne handteekeningen vullen de portefeuilles der handelskantoren, tot dat eindelijk de overvoerde markt met de papieren waarde geen weg weet, en de krizis uitbreekt, die alles voor den grond werpt. — Is dat niet de geschiedenis, die New-York, Londen en Hamburg vertoonen? En is daarentegen het voorbeeld van Nederland en Frankrijk niet welsprekend, waar de krizis ten spijt van millioenen, die verloren zijn, toch nog geen kans heeft gehad, om groote verwoestingen aan te rigten? Is het niet zeer opmerkelijk, dat Nederland en Frankrijk, wier handelhuizen tot nog toe staande blijven, geleefd hebben onder de wet, die den woeker verbiedt; dewijl juist en alleen in die rijken, waar de woeker geoorloofd is, alles instort? Dat zegt iets! En toch, men heeft het durven wagen in de Kamer op dat voorbeeld de aandacht te vestigen! Is er dan geen gezond verstand meer onder ons?

O ja, maar men heeft er de oogen en ooren voor gesloten. Sommige sprekers hebben gewaarschuwd, en mogt hun toon wat te gekleurd en de kleur wat te onbestemd zijn geweest, toch spraken zij de waarheid. De woeker is een ramp voor het land. Hij is het uit zijn aard en van natuur. De woeker plaatst den zwakke, onbeschermd, tegenover den sterke, en levert den hulpbehoevende met handen en voeten gebonden aan den gouddorst, die naar den eisch van zijn nooit getemden hartstogt, zijne voor-

waarden stelt. Als de wet den woeker niet beteugelt, maar beschermt, dan gaat men met verhoogde kracht tot de kastijding, die elke reeks van misdaden onvermijdelijk moet voortbrengen.

Wij eindigen, omdat wij niet alles kunnen ophalen. Wij stappen heen over de bewering, dat de geldmarkt zich-zelve regelt aan de beurs, hetgeen waar is alléénig voor den solieden handel, maar niet verhindert, dat toch de woeker in den handel en de nijverheid ingrijpt, gelijk wij 't boven hebben aangetoond. Wat wij van deze-op werping zeggen, past in meer of mindere maten op alle dergelijke voorwendselen, die op de zaak betrekking hebben. Er is een zijde die waar is, en die de valsche zijde maskeert. Met zulke schijnbedekselen, de vrucht van eene wetenschap, die met woorden speelt, en eene nieuwe taal gebruikt om oude zaken te beduiden, wordt de wereld verblind en holt zij voort op eene verderfelijke baan.

Wij eindigen met eene laatste beschouwing In een tijd, dat men zooveel over den bijbel spreekt, diende men toch te weten, wat die bijbel zegt. Zoek eerst het rijk Gods en al het overige zal u worden toegeworpen. Ziedaar de onfeilbare Godspraak. En wat doet nu de wetenschap, die zoo uitnemend gediend heeft, om den woeker te wettigen? Zij spant de paarden achter den wagen; zij zet de orde om; zij vermaant de goederen dezer wereld tot allen prijs te zoeken, zonder eenige bekommering over het rijk Gods, dat, gelijk het hinkende paard, achter aan mag komen, en dat nog onder voorwaarde, dat het rijk Gods niet schaden zal aan handel en nijverheid! Is dat niet de revolutie tot beginsel genomen van de algemeene welvaart? En wat kan daaruit anders geboren worden, dan de rampspoed, die Proudhon noodig acht, om zijn anarchie te baren?

De laatste brievenpost uit Noord-Amerika heeft de gewone jaarlijksche Boodschap van den prezident der Vereenigde Staten aan het Kongres medegebragt. In dit staatsstuk worden onder anderen de volgende punten behandeld:

I. De verhouding tegenover Engeland ten gevolge van het Bulwer-Clayton-verdrag.
II. De botsing tusschen de europeesche mogendheden en China.
III. De expeditie tegen de Mormonen.
IV. De financieële krizis.

Wat het eerste punt aangaat wordt door den prezident een uitvoerig overzigt gegeven van al de met Engeland gevoerde onderhandelingen over Centraal-Amerika, die nu eens afgebroken, dan weder opgevat, op dit oogenblik nog hangende zijn. De heer Buchanan geeft zijn hoop te kennen dat die quæstie spoedig vereffend moge worden, doch die hoop blijkt zwak te zijn. Wel zegt de prezident, dat door den nieuwen engelschen gezant vriendschappelijke openingen in dezen geest zijn gedaan, welke door de amerikaansche Regering op hartelijke wijze beantwoord zijn; maar hij voegt er aan toe nog niet in staat te wezen, eenig gevoelen te uiten over het slagen van die poging. Natuurlijk, het geheele geschil loopt over de uitlegging te geven aan het in 1850 gesloten Bulwer-Clayton-verdrag. Engeland beweert, dat het door dit verdrag belet wordt zijne stellingen in Centraal-Amerika uit te breiden, doch dat het zich daardoor tevens geregtigd ziet degenen, welke het reeds bezit, te behouden. Het beschouwt het verdrag derhalve als een erkenning der regten van Groot-Brittanje op de kusten van Centraal-Amerika in de hoedanigheid van bezitter of beschermer. Dit nu strijdt geheel tegen de zienswijze der Amerikanen, en wijdloopige onderhandelingen zijn sedert 1850 nu op eene welwillende, dan eens op zeer bitse wijze tusschen de beide landen gevoerd, om te trachten een middenweg te vinden tusschen de beide tegen elkander aandruischende opvattingen van het verdrag. Tot dusverre bleef echter die zaak zonder veel kans op voldoende oplossing. Wanneer wij nu den heer Buchanan de verzekering hooren afleggen, dat hij van zijnen kant bereid is om in het vraagstuk van Centraal-Amerika bij te dragen tot elke schikking, »die niet in wederspraak is met de amerikaansche uitlegging van het verdrag," en het aan den anderen kant niet denkbaar is dat Engeland in een schikking treden zal, welke de amerikaansche zienswijze als punt van uitgang aanneemt, valt het niet bezwaarlijk te voorspellen, dat ondanks de »vriendschappelijke openingen," en de »hartelijke beantwoording" de oplossing van deze quæstie, welke niets minder te beslissen heeft dan het gewigtig punt of, hetzij Engeland, hetzij de Vereenigde-Staten, Centraal Amerika in hunne magt zullen hebben, nog verre verwijderd is en de beide landen in een neteligen toestand tegenover elkander brengen kan. De geheele toon van deze mededeeling is anti-engelsch. De heer Buchanan, beklaagt zich reeds in den aanhef van zijne Boodschap dat de Vereenigde Staten het ongeluk hebben altijd de eene of andere ernstige quæstie met Engeland te moeten vereffenen. Het Bulwer-Clayton-verdrag noemt hij de ongelukkigste quæstie van allen, zegt onbewimpeld dat de opvattingen der beide Regeringen lijnregt met elkander in strijd zijn, en geeft later, zooals wij reeds gezien hebben, duidelijk te kennen, dat Amerika bij zijne opvatting zal blijven volharden. De indruk, dien de Boodschap in Engeland maken zal, kan niet anders dan ongunstig wezen, en het zal niemand verwondering behoeven te baren, zoo de toon der groote bladen, die in den laatsten tijd tegenover de Vereenigde Staten zeer zoetsappig en voorkomend was, nu eene verandering ondergaat. Waarschijnlijk zal de benaming van »amerikaansche tweelingsbroeder," weder vervangen worden door dien van »vrijbuiter", welken hij zich vroeger moest getroosten.

De wijze, waarop de heer Buchanan de chineesche quæstie bespreekt, kan Engeland geen vergoeding aanbieden. Ook in het Oosten was in de jongste tijden de naijver van Groot-Brittanje opgewekt tegen de pogingen van den amerikaansche tweelingbroeder om zich met vraagstukken te bemoeijen, welke Engeland beschouwt als alleen tot zijn bevoegdheid te behooren. Zoo koesterde Engeland reeds lang de vrees, dat een imenging der Amerikanen in zijn geschillen met het Hemelsche Rijk, afbreuk zou kunnen doen aan den beperkten invloed, welken het zich aan de chineesche kustlanden heeft weten te bevechten. Sedert de laatste botsingen in de chineesche zee, schijnt Engeland Amerika over een daadwerkelijke medewerking gepolst te hebben. De boodschap kondigt nu aan, dat de amerikaansche gezant den last bekomen heeft, onzijdig te blijven in de vijandelijkheden, welke tegen Kanton ondernomen kunnen worden; maar ziet daarom voor Amerika niet af, van een aandeel in de voordeelen, welke het geweld van China zal moeten afpersen. Amerika schijnt zich de rol te willen voorbehouden van den aap uit de fabel, die door de kat de kastanjes uit het vuur liet halen. Zonder deel te nemen aan den strijd, zal de „amerikaansche gezant met de gezanten van Engelan en Frankrijk moeten medewerken, om die billijke koncessiën te verkrijgen voor den handel, »welke de natiën der wereld het regt hebben te verwachten, en welke China haar niet langer mag weigeren." De prezident drukt zijn verwachting uit, dat de *drie* gezanten gemeenschappelijk zullen handelen om ieder voor de natie, die zij vertegenwoordigen, handelsverdragen te bedingen van gelijken inhoud. Er zijn goede gronden om te gelooven, dat Engeland en Frankrijk niet een moeijelijken en kostbaren oorlog ondernemen zullen voor eigen rekening, om daarna den buit broederlijk te deelen met de Amerikanen, die rustig bij het gevecht bleven toekijken.

De strijd met de Mormonen schijnt ernstig gemeend. Die vreemdsoortige sekte geniet de eer van in de Boodschap »een volk" te worden genoemd. Dat »verdwaasde en bijgeloovige volk", zegt de prezident, moet ten onder gebragt worden, zoowel uit een zedelijk als staatkundig oogpunt. Het tweede is te verklaren, het eerste klinkt al zeer wonderlijk in den mond van den prezident der vrije republiek, waar men er verre af is der Regering het regt te gunnen van tot bescherming der zedelijkheid het zwaard aan te gorden. Misschien is het staatkundig regt tot het voeren van dezen strijd, niet geheel en al helder, zoodat de zedelijkheid verzocht wordt aan te vullen, waar de billijkheid te kort schiet. Amerika is het land der tegenstrijdigheden. Met de slavenzweep in de hand houden de demokraten, tot wier partij de heer Buchanan behoort, woedende redevoeringen ten voordeele der onvervreemdbare regten van den vrijen mensch, en nu zien wij hen, die ook de vrijheid van godsdienst in den ruimst mogelijken zin voorstaan, en in praktijk brengen, den Mormonen beletten zich naar de voorschriften van hun Profeet en hun godsdienst te gedragen, en dat in naam der zedelijkheid, terwijl zij het maken van wetten in het belang der zedelijkheid als een inbreuk op de vrijheid beschouwen.

De Boodschap geeft vervolgens een overzigt van de financieële krizis. Zij betreurt hare rampvolle gevolgen, de groote bezwaren, die er uit ontstonden, en de stoornis die zij in den handel veroorzaakt. Ook de inkomsten der schatkist hebben geleden. Als oorzaak van de krizis wordt genoemd, het op zich-zelf gebrekkige en bovendien in de praktijk overdreven stelsel van papierengeld en kredietbanken, waardoor de meest buitensporige spekulatiën en het beursspel in de hand gewerkt worden. Het zal thans volstrekt noodzakelijk zijn om de wetgeving op het stuk der banken te herzien, *vermits er niet minder dan* 1400 *banken in de Vereenigde Staten bestaan, die allen, met uitzondering van de bank van Louiziana, papierengeld in omloop brengen, zonder dat de latere inwisseling in specie door iets gewaarborgd is.* Daarvan was het gevolg, dat zij allen slechts eene som van 58 millioen dollars in edele metalen in voorraad hadden, terwijl zij voor 215 millioen papierengeld in omloop bragten, en 230 millioen schuldig zijn voor bij haar gedeponeerde gelden. De paniek, die door verkeerde en te hoog opgevoerde spekulatiën moest veroorzaakt worden, kon dus wel bij dien stand der geldmarkt niet achterwege blijven. Als middelen om den toestand te verbeteren worden opgegeven: 1°. de wekelijksche opgave van den toestand, waarin iedere bank verkeert; 2°. de vestiging van den omloop van het papierengeld op een werkelijken en hechten grondslag; 3°. de verpligting voor de banken om steeds voor elke drie dollars papier dat zij uitgeven, een dollar edel metaal in voorraad te hebben; (Een voorwaarde die waarlijk niet te hard is!) en 4°. eene wet die bepaalt, dat zoodra eene bank hare betalingen schorst, zij onmiddelijk moet likwideren. De prezident stelt wijders voor dat eene eenvormige wet op de faillissementen in het leven zal worden geroepen, die op alle finantieële inrigtingen in den lande van toepassing zal zijn.

In verband met het nadeel dat de schatkist door de geldkrizis heeft geleden, zal de sekretaris der schatkist het voorstel doen, dat het departement van Financiën gemagtigd worde tot het uitgeven van schatkistbilletten, hoogstens tot een bedrag van 20 millioenen dollars, die interest zullen dragen en binnen een te bepalen termijn aflosbaar zullen zijn. Dit voorstel is echter slechts fakultatief, vermits daarvan, indien het wordt toegestaan, geen gebruik zal worden gemaakt dan naar gelang der dringende behoefte.

Behalve deze vier punten wordt het geschil met Spanje even aangeroerd, de vrijbuiters expeditiën in sterke bewoordingen afgekeurd, en tamelijk uitvoerig de gevolgde staatkunde ten opzigte der quæstie van Kansas verdedigd.

Heden stond voor het provinciaal geregtshof onder voorzitting van den Heer Mr. J. M. van Maanen, teregt Maria Christina Swaters, huisvrouw van Willem Roesson, oud 29 jaren, geboren te Utrecht, wonende alhier, als beschuldigd van in den avond 11den Sept. 1857 opzettelijk in brand gestoken te hebben, het door haar en haar gezin bewoonde gedeelte van een perceel in de Bataviersstraat alhier, ten einde zich in het bezit te stellen van de som van *f* 1000, waarvoor haar schier nietswaardige inboedel eenige maanden te voren verzekerd was, en mitsdien van moedwillige brandstichting in een gebouw, waarbij te voorzien was, dat daardoor eenig menschenleven in gevaar kon worden gebragt. De Heer Mr. Schooneveld, adv.-gen., nam het openbaar ministerie waar, en Mr. F. Th. Westerwoudt verdedigde de beschuldigde. Er werden 14 getuigen gehoord. De besch volhardde bij hare ontkentenis. Morgen ochtend ten 10 ure zal het getuigenverhoor en de verdere behandeling der zaak worden voortgezet.

Al de haringschuiten zijn thans behouden te Scheveningen teruggekeerd. Zonder het zoo droevig lot dat de *Jongste Wees* heeft ondergaan, zou dit jaar onze vloot weder van rampen verschoond zijn gebleven. Ofschoon de visscherij niet zóó gezegend is afgeloopen als verleden jaar, hetwelk het jaar bij uitnemendheid gunstig mag genoemd worden, bestaat er toch alle reden van groote dankbaarheid. Immers niet minder dan twintig millioen drie en zeventig duizend stuks steurharing van de beste hoedanigheid werden aangebragt en de markt bleef tot het einde, vooral wat betrof den onder den engelschen wal gevangen wordende haring buitengemeen hoog.

Vier schuiten hebben 5 reizen, 22 schuiten 4 reizen, 56 schuiten 3 reizen, 29 schuiten 2 reizen, en 4 schuiten eene reis gedaan.

Wij laten hier een kort overzigt volgen van de vangst, gedurende de laatste jaren: in 1850 beliep deze, van 59 schuiten, 6,600,000; in 1851, van 63 schuiten, 8,100,000; in 1852, van 72 schuiten, 9,396,000; in 1853, van 77 schuiten, 16,590,000; in 1854, van 90 schuiten, 11,729.000; in 1855, van 101 schuiten, 13,396,000; en in 1856 van 108 schuiten, 25,031,000 stuks. Dit jaar bestond de vloot, gelijk men weet, uit 116 vaartuigen.

Heden wordt van Regeringswege ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, vermeld bij § 2 der cirkulaire in de *Staats-Courant* van 29 Julij 1852, verzonden eene bekendmaking van het ministerie van Finantiën in Hannover, nopens de oprigting van een vrij entrepôt te Harburg.

Volgens een berigt van Zr. Ms. konsul voor de ionische eilanden, zijn aldaar bij eene verordening van 24 Julij jl., de invoerregten afgeschaft op de volgende materialen, gebezigd tot den bouw en de reparatie van schepen, namelijk:

1. op hout uitsluitend dienende tot die doeleinden;
2. op ankers en kettingen, alsmede kabels van hennep;
3. op geteerd touwwerk, zoowel ligt als zwaar;
4. op pik, teer en werk.

Wanneer deze artikelen van de ionische eilanden worden uitgevoerd, worden zij onderworpen aan een regt ad valorem van 10 percent, bijaldien zij geladen zijn in ionische schepen of schepen, de voorregten der ionische genietende, en 12 percent aan boord van andere schepen.

Z. M. heeft benoemd tot kontroleurs der dir. bel. 1e kl. te Zuidhorn S. Hulst, te Zwolle A. Volkmaars, te Roermond A. Naus, en te Rosendaal J. A. Nuyts; 2e kl. te Beek P. C. Kooy, te Harderwijk C. A. M. baron du Tour, te 's Gravenhage J. E. Potgieter, te Schiedam R. J. Boelje, te Arnhem (extra muros) jnr. C. A. von Weiler, te Maastricht P. E. Janssens, te Druten H. M. H. van Wessem, en te Arnhem F. C. Dufour.

's GRAVENHAGE, 22 December. In de zitting van den Gemeenteraad alhier is de lijst van aanbeveling,

ter benoeming van leden der plaatselijke schoolkommissie, zamengesteld uit de volgende tweetallen: de heeren; Mr. G. D. Beels en Jhr. L. J. H. Ridder van der Schueren; Mr. E. J. H. Borret en Jhr. Mr. G. A. Melort; Jhr. Mr. W. M. de Brauw en Mr. L. Metman; Jh. M. J. de Witte van Citters en Mr. G. B. Emants; Mr. H. A. Evertsz en Mr. W. Wintgers; C. Gebel en P. Varkevisser; Mr. F. de Greve en Mr. P. Buyskes; Dr. W. H. Meijer en Mr. J. A. Mutsaers; Jhr. F. A. ridder van Rappard en P. C. G. Guyot; Dr. H. P. Timmers Verhoeven en E. C. H. van Doorn; D. Veegens en Jhr. Mr. W. T. Gevers Deynoot.

— Men klaagt immer en vooral op dit oogenblik over de stedelijke ordonnantie, welke het straatschrobben verbiedt. Tijdens het bestuur dat verbod afkondigde, was daarvan schier een vrouwelijke opstand het gevolg. Na het een voldongen feit is geworden, hebben de vrouwen zich onderworpen; daarvoor zijn dan ook de straten en pleinen in moerassen herschapen, waarin men tot den enkel zinkt en die de dames dwingen voor allen oogen de geheimen der krinoline, baleinen en hoepen te ontsluijeren.

Aan alle kanten gaan kreeten op ten einde het bestuur te bewegen de dienstboden wederom in het onbeperkt bezit te stellen van de heerschappij, welke zij op de straatsteenen der stad vroeger uitoefenden.

ZWARTSLUIS, 19 Dec. Met zekerheid kunnen wij mededeelen dat de onderhandelingen tusschen het rijk en de participanten van de Staphorster-schutsluis zoo verre gevorderd zijn, dat het eerste voor de overname in koop geboden heeft ƒ160,000 en der laatsten eisch is ƒ175,000. Deze aankoop geschiedt van rijkswege alleen om het tol-tarief langs eenen billijken weg te kunnen verlagen, het welk tot nog toe een drukkende last voor handelaar en schipper was. Historisch is het bekend dat de overgave aan de tegenwoordige participanten geschiedde voor den koopschat van ½ aam bier of rijnschen wijn en dat dezelfde sluis nu sedert ettelijke jaren opbrengt jaarlijks ƒ14,000. (*Amst. Ct.*)

VELP, 21 Dec. Betreffende den zeer brutalen diefstal die in den nacht van 19 op 20 dezer op eene aanzienlijke buitenplaats aan den straatweg plaats had, verneem ik de volgende bijzonderheden: De dieven hebben het keukenraam los weten te krijgen en zijn daardoor in huis gekomen. Daar de verdere toegang tot het huis zorgvuldig was afgesloten, heeft men vervolgens door middel van boren den sleutel trachten te bemagtigen, die naar men meende, aan den gangkant in de deur zou zitten. Zich hierin echter bedrogen vindende, is men door middel van andere gereedschappen er in geslaagd verder te komen. Dezelfde bezwaren, zich aan eene provisie-kamer in het benedenhuis voordoende, hoewel men daar te vergeefs pogingen aanwendde, heeft men de stoutheid gehad de bovenkamers te gaan bezoeken, waar men voorzeker met minder veiligheid het doel kon bereiken, naardien zich aldaar de slaapvertrekken der bewoners bevonden. Dezen eindelijk door beweging van verschillenden aard gewekt wordende, verbaasden zich zich niet weinig over de verregaande stoutheid der dieven, terwijl de koene heer des huizes met alle mogelijke tegenwoordigheid van geest, hoewel gewapend alle vertrekken rondgaande, moest ondervinden dat hij te laat gewekt was, daar de dieven reeds ontvlugt waren, hier en daar nog enkele kleedingstukken op den trap en in den gang vindende, welke men door het hooren van beweging in het huis bij gebrek aan tijd moest achterlaten. Bij nader onderzoek bleek, dat men voor ruim 700 gulden aan kleedingstukken en andere zaken gestolen had. Het is te hopen, dat het der policie gelukken moge, de daders op te sporen, opdat eindelijk eene betere veiligheid moge bestaan, dan waarover men zich in den laatsten tijd door diefstallen van gelijken aard moest verontrusten. (*Arnh. Ct.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Dec. Aanstaanden Woensdag, naar men berigt, zal in de Tuilerien de plegtige zitting van den Raad van State, door den Keizer gepresideerd, gehouden worden, waarin de zoozeer besproken quaestie der assurantie-kassen voor den landbouw aan een eindbehandeling zal onderworpen worden. Denzelfden dag zal een zitting worden gehouden, waarin het Instituut zal overgaan tot de keuze van een enkelen kandidaat voor de opengevallene funktie van onder-bibliothekaris.

— Van wege het pauselijk goevernement is den maarschalk Vaillant dank betuigd voor de goede zorgen, welke hij heeft aangewend bij het onderzoek van het plan der versterkingen van Civita Vecchia. In dit oogenblik bezoekt een napelsch ingenieur onze havens om het stelsel der fransche schroefstoomboten te onderzoeken.

— De nijverheid, die van de weelde leeft, lijdt zwaar onder de geldkrizis. De ellende in sommige wijken, waar veel arbeiders wonen is zeer groot.

— De openbare meening in Frankrijk begint zich geheel ten gunste van mevrouw Jeufosse te verklaren, en na dat in de procedure de geheele loop van het voorgevallene bekend geworden is, laat men haar gedrag allezins regt wedervaren. De uitnemende redevoering van haar advokaat den heer Berrijer, die met duidelijkheid een getrouw verhaal van het gebeurde gegeven heeft, bragt hiertoe veel bij. Het blijkt nu, dat de omstandigheden, en bijzonder het onbeschaamd gedrag van Guillot, haar drongen om tot verdediging der eer van haar gezin te handelen, zooals zij gehandeld heeft.

— Uit Napels wordt geschreven, dat aan de droogmaking van het meer Celano (*Fucinus*) in de Abruzzen, meer dan twee duizend personen werkzaam zijn en het getal oneindig grooter zal wezen dergenen die er arbeid en voedsel zullen vinden, wanneer die grond aan de bebouwing is overgegeven. Het verdwijnen van dit meer wordt desniettemin betreurd, uithoofde der schoone gezigten die men er geniet op de boschrijke bergen, welke het omringen. Eertijds verhieven zich dáár de steden Valeria, Archippe en Penna, welke langzamerhand door de wateren verzwolgen werden.

Het fraaije stadje Avezzano wordt met hetzelfde lot bedreigd, indien men het meer niet droogmaakt, op welks oostelijken oever het zich verheft. Verscheidene van het gebergte stroomende beekjes storten hunne wateren in de Celano, welke rivier geen andere lozing heeft dan over de met groote kosten onder de regering van Keizer Claudius gebouwde waterleiding langs Salvanio over het bergplat van Palenti. Doch die waterleiding is niet wijd genoeg om in de Lirio al de wateren te lozen welke in het meer stroomen. Ze is bovendien te hoog aangelegd om tot de droogmaking te kunnen dienen, welke Claudius' bedoeling niet schijnt te zijn geweest. Twee duizend jaren later verrees in Keizer Frederik II van Hohenstaufen het denkbeeld om de Celano droog te maken. Zijne oorlogen tegen de Kerk beletten hem dit grootsch werk uit te voeren. Eindelijk zal het volbragt worden. Jaren geleden ging Ferdinand II van dit plan zwanger, en verleende de koncessie er voor aan eene aktiën-maatschappij, aan wier hoofd de heer d'Agiot stond, die zijn regt aan den prins Torlonia te Rome heeft afgestaan. Deze, ondanks de aanzienlijke onkosten, zal goede zaken doen. Men vermoedt dat de sedert twee duizend jaren in het tien duizend mijlen in omtrek groote meer bedolven liggende steden rijke voorwerpen voor den archeoloog en den geschiedschrijver zullen opleveren.

— Uit Konstantinopel ontving men onlangs het berigt, dat de grieksche Bisschop Benjamin, titularis van Neapolis, in een bulgaarsch klooster was opgesloten geworden, uithoofde van den katholieken geest, dien hij openbaarde. Dank zij der tusschenkomst van het fransche gezantschap, is die Bisschop eindelijk in goeden welstand te Konstantinopel teruggekeerd. De reis effendi, of minister der eerediensten, had den griekschen patriarch Cirillus, die den Bisschop opeischte, voor dezen verantwoordelijk gesteld.

Mgr. Benjamin is in de dertig jaren oud. Hij heeft aan de universiteit van Athenen zijne studiën volbragt, en kent, behalve zijne moedertaal, het turksch, het latijn en het bulgaarsch.

Te Konstantinopel, zijne geboortestad, heeft hij eene hoogen post onder de geestelijkheid vervuld. Hij wenscht naar Rome te gaan, om aan de voeten van den H. Vader als gehoorzame zoon der Kerk zijne onderwerping neêr te leggen. In een eerbiedigen brief heeft hij aan den H. Stoel die gunst verzocht.

— Eenige maanden geleden kwam op het eiland Mauritius een nieuwe goeverneur aan. Bij die gelegenheid werd hem door de katholieke bevolking, namelijk door bijna de geheele bevolking, een verzoekschrift, tot Koningin Viktoria gerigt, aangeboden, om meer katholieke geestelijken. In het jaar 1811, toen het eiland aan de Engelschen overging, waarborgde de kapitulatie aan al de katholieke inwoners, die tevens van franschen oorsprong waren, het regt om hunne zaken voor de geregtshoven in het fransch te behandelen, en tevens volkomen vrijheid van godsdienst.

De eerste dier voorwaarden is geschonden, want de Franschen op het eiland Mauritius moeten voor de regtbanken een taal spreken, die zij niet of slechts zeer onvolkomen kennen. Nu wil men hen ook van hunne godsdienst berooven en tot het Protestantimus doen overgaan.

De Protestanten, ten getale van 226 zielen hebben op St. Mauritius één leeraar, en de Katholieken sterk 6258, één priester. Op de Séchelles, die tot de kolonie behooren, is het erger gesteld: de 6000 katholieke inwoners dáár hebben geen priester, maar men heeft gezorgd den weinige honderden Protestanten een leeraar te geven. De jaarwedde der leeraars en de overige kosten der eeredienst komen ten laste der bevolking, die bijna geheel katholiek is.

Bovendien wil het goevernement niet, dat de priesters voor de fransche bevolking, franschen zijn, zelfs niet dat zij fransch spreken. Fransche priesters worden streng uit de kolonie geweerd. Het goevernement laat er geene andere toe dan iersche of engelsche priesters. Een bewijs dat men alle middelen aanwendt om de bevolking te doen vergeten dat zij van franschen oorsprong is.

— Uit de bladen blijkt, dat er in geheel Spanje veel vreugde heerscht over de geboorte van den Prins van Asturiën. Ware het kind een meisje geweest, het zou den naam gegeven zijn geworden van *Purissima Concepcion.* Maar men beweert dat de Koningin overtuigd was dat het kind van het mannelijk geslacht zou zijn; te dien aanzien leest men de volgende anekdoot:

»De eerste vraag der Koningin was: »Is 't een knaapje? — Ja, mevrouw, antwoordde doktor Corral. — »God zij gedankt, hernam de Koningin hare armen hemelwaarts heffende; — ik ben in mijn vertrouwen op Hem niet bedrogen." Het vertrouwen der Koningin was zoo onwrikbaar dat de artsen, om haar een treurige teleurstelling te besparen, gemeend hadden haar te moeten zeggen dat alle kenteekenen het tegendeel voorspelden. Eerst den dag vóór de bevalling verklaarde doktor Corral, steunende op zijne veeljarige ondervinding, aan Hare Majesteit, dat zij op een zoon mogt rekenen. »Bedriegt ge mij niet, zei toen de Koningin, dan zult gij tot graaf der »ware voorspelling" verheven worden.

Om van hare godvruchtige en dankbare gevoelens te doen blijken, heeft de Koningin bevolen, dat de doopplegtigheid op het feest der Onbevlekte Ontvangenis zou verrigt worden. Die plegtigheid is dan ook met grooten luister volbragt door den Aartsbisschop van Toledo. De jonge prins heeft daarbij de namen ontvangen van Alfonsus, Franciscus van Assise, Ferdinand, Pius, Johannes, Maria der Ontvangenis, Gregorius, Jakobus, Pelagius en meer anderen (*y otros varios*). Vervolgens in het paleis terug gekeerd werd Z. H. bekleed met de voornaamste ridderorden van Spanje.

Toen de Aartsbisschop van Toledo, bij den doop het kind den eersten naam van Alfonsus gaf, ontstond er in de kapel eene beweging van ongeveinsde tevredenheid, daar er in Spanje niet minder dan elf koningen zijn geweest, die den naam van Alfonsus hebben gedragen. Men helde aanvankelijk over voor den naam van Filips, maar bij de opmerking, dat de eerste koning van dien naam een vreemdeling uit een duitsch geslacht was, en Filips V ook vreemdeling en kleinzoon van Lodewijk XIV, zag men er van af.

Slechts de naam van Ferdinand, doorluchtig door groote koningen en groote heiligen, die hem gevoerd hebben, zou de palm aan dien van Alfonsus hebben kunnen betwisten, die in de spaansche geschiedenis een groote plaats inneemt. De eerste Alfonsus, bijgenaamd de Katholieke, was de behuwdzoon van Pelagius en volgde dezen op den troon der Asturiën. Alfonsus II, bijgenaamd de Kuische, Alfonsus III, bijgenaamd de Groote, waren soldaten van het geloof en bestreden de ongeloovigen. Alfonsus IV, ook de monnik genoemd, had een afgrijzen van bloed en ging in een klooster.

De latere koningen van dien naam gingen van den troon der Asturiën op dien van Kastillië en Leon over, en streden voortdurend tegen de Mooren. De vijfde van dien naam was de eerste, die de Cortes van Leon in 't jaar 1020 bijeen riep en in Spanje de vertegenwoordiging en de Jury instelde. Gedurende de regering van den zesde, bestonden de kruisvaarders en de Cid. De zevende, de *Vechter* genoemd, sneuvelde op het slagveld; ook de achtste en negende waren krijgshelden; de tiende verdient den naam van *Wijze*, en was de Justiniaan van Spanje; met den naam van Alfonsus den XIn gaan, eindelijk, de roemrijkste overwinningen op de Mooren gepaard.

ENGELAND.

LONDEN, 21 December. De *Times* en de *Globe* bevestigen het berigt, dat de Regering aan den prezident der O. I. Kompanjie officiëel aangekondigd heeft, dat zij voornemens is het tegenwoordig O. I. bestuur af te schaffen en het beheer regtstreeks over te nemen. Een wetsontwerp zou te dien einde door het kabinet bij het parlement worden ingediend.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 20 December. Aan het handelsministerie zijn uittreksels uit de boeken gezonden der onlangs gefailleerde kooplieden, om het bewijs te leveren, dat er hier geen eigenlijke finantieële krizis bestaan heeft. De meeste faillieten leveren het bewijs, dat zij veroorzaakt werden doordien men met een te gering kapitaal te groote zaken wilde doen.

— Men leest de volgende bijzonderheden nopens de vrijmaking der lijfeigenen in het russische rijk.

Tzar Iwan IV maakte zich, na zijne veroverings-oorlogen meester van Siberië, ten gevolge waarvan Rusland door een ontzaggelijk uitgebreid onbevolkt grondgebied vergroot werd. Boeren en pachters vestigden zich op de onbebouwde landen, die behalve hunne vruchtbaarheid het voordeel hadden dat de boeren vrijgesteld waren van de betaling der rente, welke zij in Rusland-zelven den grondeigenaars moesten voldoen. De landverhuizing was zoo talrijk, dat vele dorpen in den omtrek van Moskou geheel ontvolkt werden. Hierdoor leden natuurlijk de verlatene bouwlanden en men zocht een middel om in zulk een staat van zaken te voorzien. Er verscheen een edikt, waarbij het aan de boeren verboden werd de landen, die zij bebouwden te verlaten, en dat verbod konstitueerde wettelijk de lijfeigenschap.

In het goevernement van Wologda ontmoet men nog op de landen van sommige grondeigenaars vrije pachters, genoemd *Polowniki*, 't geen *helft* beteekent. Men noemt hen ook: *Kolonisten op half vruchtgebruik*, omdat die pachters de opbrengst met de eigenaars deelen.

De dorpen, door de Polowniki bewoond, hebben een bloeijender aanzien en er heerschen meer zindelijkheid en orde dan bij de andere boerenklassen. Peter I, de voordeelen van die wijze van verpachting hebbende ingezien, schonk aan verscheidene adellijke familiën en eenige kooplieden in het goevernement van Wologda, landerijen met het regt die te mogen verkoopen en afstaan, doch niet dan onder de uitdrukkelijke voorwaarde van ze te doen bebouwen door boeren, die als Polowniki gevestigd waren.

Bij twee ukazen van 11 Jan. en 22 Feb. 1725, werd bepaald dat, aangezien de Polowniki vrije lieden en geen lijfeigenen waren, zij van het een naar het ander oord mogten verhuizen, doch dat de overheid daarvan moest worden kennis gegeven. Het was overigens streng verboden de Polowniki, die hun kontrakt verbroken en het land van hunnen heer vóór het einde van den pachttijd verlaten hadden te ontvangen en in dienst te nemen.

In later tijd werden verscheidene wettelijke maatregelen genomen om de pachters van de landen van partikulieren op die van den Staat over te brengen.

Het zou thans, nu er sprake is om eene klasse van vrije landbouwers te scheppen, misschien doelmatig zijn hun te veroorloven op de landen der eigenaars te blijven, die zij bewonen, en de wet van Katharina II wederom van kracht te doen zijn, welke aan de kroonboeren veroorlooft als pachters in dienst van partikulieren te gaan, en aan de vrijgemaakte lijfeigenen, om op het land van den eigenaar te blijven, hetgeen zij volgens de tegenwoordige wetgeving niet vermogen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 December.

BEVALLEN (18 Dec.): N. Praeger, geb. Blog, D - J. C. M. Lindeman, geb. Kampfraath, doode D. — (19 Dec): M. A. Schäfer, geb. Weltman, dooden Z. — (20 Dec.): A. von der Finck, geb. Kleine, D.

OVERLEDEN (18 Dec.): W. P. J. Fiaar, 80 j. - M. Ottens, wed. A. Altera, 67 j. — (19 Dec.): P. Elias, 50 j.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 21 Dec. Roszberger, Juno, Suriname. - Flik, Gebroeders, New-York. - Smajevich, Nuovo Esule, Taganrog. - De Haan, Victoria, Smirna.

HELVOET, 21 Dec. Hazewinkel, Veendam, Triëst.

BROUWERSHAVEN, 21 Dec. Bargmna, Eugénie, Batavia n. Rott.

SURINAME, 14 Nov. Bakker, Sagitta, Amst.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 23 December, in lading naar:

Frankfort.	J. Stumm, Frankfort N°. 14.
Maintz.	W. Huppert, Maintz N°. 5.
Mannheim.	J. Noll, Stad Mannheim.
Keulen.	H. Berns, Cöln N°. 13.
Dusseldorp.	H. Hoogeweg, de Hoop.

Rijnhoogte ARNHEM, 22 Dec. 0 p. 8 duim.
KEULEN, 21 „ 2 vt. 2 „

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 22 Dec. Rogge, Verkocht: 144/2 ℔ Archangel *f* 173 kt. — Gerst 125/2 ℔ j. Coursche *f* 160 3/m.; 127/2 dito *f* 167 3/m. — Mout-wijn *f* 12; Jenever *f* 17,50; Amst. Proef *f* 18,75, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting, Spoeling *f* 2.10 per ketel.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55⅛	Livorno	2/m.	*f* 38
„	zigt	„ 55 15/16	Napels	„	„ 79
Bordeaux	2/m.	„ 54¼	Petersburg	„	„ 1.61
„	zigt	„ 55 1/16	Weenen	6/w.	„ 32¼
Madrid	3/m.	„ 232	Augsburg	„	„ 35 5/16
Cadix	„	„ 234	Frankfort	„	„ 98
Seville	„	„ 231	Hamburg	2/m.	„ 34⅝
Bilbao	„	„ 231	„	zigt	„ 35¾
Lissabon	„	„ 40½	Londen	2/m.	„ 11,55
Porto	„	„ 40½	„	zigt	„ 11,80
Genua	2/m.	„ 44½	Rotterdam		„

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

[illegible]WERPEN, 22 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 54⅛g, Obli[illegible] 97p, Spanje 1¼ pc 24⅛g; Binnenl. 3 pc. [illegible] 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 75⅝g; id. [illegible]

[illegible] 22 Dec. Fransche 4½ pc. 93.50; 3 pc. 67.75; [illegible] 3 pc. id. 38, Fr. O. Sp. 712; Rom. Leen. —.

[illegible] Consols op tijd 93; Spanje buitenl. 1¼ pc. 25[illegible] 106½ id. 4½ pc. 96½; Holl. 4 pc. 96½; id. 2½ pc. 64; Sard 5 pc. 85; Braz. 98; Peru 4½ pc. 76; Gren. uitg. 6; id. werk. 19½; Mexiko 3 pc. 19½; Portugal 3 pc. 44½; Ecuador 13½; Venezuela 32; Wissel op Amst. 12.01; Hamburg —.—.

WEENEN, 22 Dec. Met. 5 pc. 80¾; Nationale 83¾; Bank-Aktiën 980; Credit Anst. 206; Noord-Bahn akt. 177; O.-Fr. Spoorw. akt. 293; Saltzb. 102¼; Lomb. Venetiaans. 110, Wissel op Londen 10.14, Goud 8; Zilver 6½.

BERLIJN, 22 Dec. 4½ pc. Pr. Staatsch. 98¾; 5 pc. Rusland 103¾; Wissel op Londen 2/m 6Th. 17½; Amst. kort 141; Hamb. 150¼; Petersburg 95; Diskonto 6½.

HAMBURG, 22 Dec. Spanje 3 pc. —; id. 1¼ pc —; Rusl. 5 pc. —; 4½ pc. —; 3 pc. Mexikanen —; Vereinsbank 95; Noord-Duits. bank 75; Wissel op Londen 3/m. 13.04; id. kort 12.13; Amst. 37.—; Diskonto 6 a 4.

FRANKFORT, 22 Dec. 5 pc. Met. 75¾; 1¼ pc. Spanje binnenl. 24½; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. ——; Parijs —; Weenen ——; Amsterdam —; Diskonto 5.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		21 DEC. 4½ u. gebl.	22 DEC. 4½ u.		gebl
Amsterdam Thesaurie	5 pCt.	102½	102⅝		
Nederl. Bank	4 „				
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63 1/16	63	63 1/16	63 1/16
Dito Dito	3 „	74⅛	74¾	74⅛	74¾
Dito Dito	4 „	96⅛	95 15/16	96⅛	96
Amortisatie-Syndikaat	3½ „	89½			
Aand. Handel-Maatsch.	4½ „	136¾	135½	136	135¾
dito Contant	4½ „	136¼	135¼	135½	
Oost-Ind. Leening	4 „	94⅞	94¾	94⅞	94⅞
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening idem	4½ „				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ „		99		
Maatschappij van Weld.	4 „	61½			
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½ „	50¾			
Dito *Rothschild*	2½ „	50¾	51		
Frankrijk, Certifikaten	3 „		63		
Spanje, Obligatiën	1¼ „	25 5/16	25 5/16	25 5/16	25¼
Dito	3 „	41⅜	41¼		
Dito Binnenlandsche	3 „	36⅜	36 11/16	36⅞	36¾
Amortisable Schuld		5⅜			
Bewijzen Coupon					
Portugal, Obligatiën	3 „	44 5/16	44 5/16		
Dito 1856	3 „	43 5/16	43¼	43 5/16	
Uitgestelde					
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 „	104	104¼		
Dito bij idem 1828/1829	5 „	102½	102⅝	102½	
Cert. bij idem 1831/1833	5 „	92	91	91½	
Dito bij idem 1840	4 „	83	82¼		
Dito bij *Stieglitz*	4 „	82	82⅛		
Dito Nieuwe	4 „	81¼			
Dito 5de Serie	5 „	95	94⅝		
Dito 1855, 6de Serie	5 „	97 15/16	97¾	97⅞	97¾
Dito Adm. te Hamburg	5 „		93½		
Dito dito te Londen	5 „				
Dito dito dito	4½ „	94½	94½		
Inschrijv. in Assignatiën	6 „		102¾		
Certifikaten van dito	6 „		63½	63¾	
Spoorweg Aandeelen	5 „	69	70½	71	70¾
Polen, Aand. 1835, fl. 500		150½	150½		
Obligatiën	4 pCt.	76	75¾	75 15/16	75⅞
Pruissen, Oblig.	4½ „				
Aandeelen 1854	3½ „	196			
Beijeren, Spoorweg Aandeelen		26¼			
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 „				
Dito dito	4 „				
Dito Metalliek	5 „	72⅝	72 7/16	72 11/16	72½
Dito Rente Amsterdam	5 „	85¾	86	86⅛	86⅛
Dito Nationale 1854	5 „	74⅞	74¾	75	74¾
Dito dito	2½ „	37⅝	37⅝	27¾	37⅝
Weener Bankaktiën	*f*		1090		
Dito Aand. fl. 250, 1839	„				
Dito dito „ 250, 1854	4 pCt.	310½	312	314	312
Napels, Cert. bij *L en B.*	5 „				
Dito bij *Rotschild*	5 „				
Denemarken, Obl. te Lond.	5 „	98¼			
Dito	3 „				
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5 „	9⅞			
Dito 1839 van £ 100	5 „				
Dito 1843 „ „ 100	5 „		93¼		
Dito 1852	4½ „				
Sardinië	5 „				
Peru, Geldl. 1854	4½ „				
Dito te Parijs	„				
Ecuador, Oblig. 1855	1 „	13 15/16	13¼	13 15/16	
Venezuela, dito 6 pCt thans	4½ „	28⅞	28½		
Dito Uitgestelde	2 „	11 15/16			
Grenada, Obligatiën	3¼ „	18⅞	18¾	18 15/16	18 15/16
Dito Uitgestelde		5½			
Mexiko, dito	3 „	18	17⅞	18	17⅞
Nrd. Amer. Ph. *Hope en C.*, Lr. A	*f*		695		
Dito dito Lr. B.	„				
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.				
Amerik. Bank-Aktiën					
Illinois Spoorw. Aandeelen		89	88½		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	81	81		
Louisiana	5 „	96½			
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5 „	3⅛	3	3 1/16	

Prost 86½, 88½.

Binnen- en buitenlandsche fondsen waren bij levendigen handel prijshoudend.

Koers van het Geld: Beleening 6 pCt. Prolongatiës 6½ pCt. Diskonto 7 pCt.

Advertentiën.

(3958) Heden, na bereids lang voorzien geweest te zijn van de H. Sacramenten, overleed in den ouderdom van ruim 69 jaren, onze geliefde en zorgdragende Moeder ANNA P. ENGBERTS, Wed. W. LUNTER.

FRANEKER, den 18 December 1857.

Namens de Familie,
J. B. J. LUNTER, Pastoor.

(3953) On demande au plutôt sous des conditions avantageuses à une Institution du Brabant Septentrional, un **Secondant** de la R. C., muni de certificats de bonne conduite et sachant enseigner le Français et l'Anglais. S'adresser par lettres affranchies sous l'initiale S. au Bureau des Postes à Boxmeer.

Een Landeigenaar, de Heer **DE JONG**, te Streefkerk, heeft op aanraden van zijnen Geneesheer voor zijne Vrouw een **GOLDBERGSCHEN KETTING** bij mij gekocht, door welks gebruik zij van verouderde Rheumatische Kwalen, waaraan zij vele jaren geleden had, genezen is.

GORINCHEM, 19 Mei 1857. **H. BODERY.**

Goldberger's Kettingen

hebben vele menschen hier te lande genezen van rheumatische ziekten, hoofdpijn, doofheid, hartkloppingen, verlamming, verstijving in de gewrichten, toevallen, duizelingen, pijn in de lenden, gewrichtspijn, knubbeljicht, aangezigtspijn, kiespijn, kramp in de borst en in de kuiten, oorpijn, zwellingen, enz.

Brochures daarover worden gratis afgegeven in het **VERKOOPHUIS** en de bekende Dépôts.

GOLDBERGER'S KETTINGEN kosten *f* 1.80, 2.70, 3.60, 5.40.

GOLDBERGER'S OORMAGNETEN *f* 1.80 het paar.

(3959)

(3957) Wij ontvingen dezer dagen eene Cirkulaire, de Jaarlijksche Collecten aankondigende voor het Gesticht *Vredenburg* alhier, ook genaamd: *het Roomsch Katholijk Burger Oude Vrouwenhuis*, waarin werd vermeld, dat Regenten tot eene vergrooting om meerdere behoeftige vrouwen te kunnen innemen, waren overgegaan. Door die zelfde Circulaire aangemoedigd, hebben wij eens een en ander gaan opnemen. En moeten wij bekennen dat alles fiks en met overleg is behandeld en aan het nuttige doel volkomen beantwoordt.

Wij wenschen van harte voor het groot getal behoeftige oude vrouwen, welke deze stad oplevert, dat aan dit Gesticht voortdurend krachtdadige ondersteuning moge te beurt vallen.

De Drukker en Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN vestigt bij het aanstaande Hoogtijd van Kerstmis de aandacht op het bij hem uitgegeven

KERSTBOEKJE.

Liederen die van ouds gezongen worden in den Advent en de Kerstijd,

onder Kerkelijke Goedkeuring verzameld en uitgegeven door

J. A. en L. J. ALBERDINGK THIJM.

Prijs: 30 Cents.

NB. Deze verzameling bevat 90 liedjes.

Voorts herinnert hij dat bij hem uitgeveven is de volledige **BUNDEL TEXTEN, WIJZEN** en **BEGELEIDINGEN** voor **Orgel** of **Piano**, getiteld:

Oude en Nieuwere Kerstliederen,

BENEVENS GEZANGEN EN LIEDEREN VAN ANDERE HOOGTIJDEN EN HEILIGEDAGEN, ALSOOK VAN DEN ADVENT EN DE VASTEN, enz.

Alle met de zangwijzen voorzien, die er bij behooren of gebruikelijk zijn; bewerkt ten dienste der zangchoren en katholieke huisgezinnen, door

JOS. ALB. ALBERDINGK THIJM

en

LAMB. JOANN. ALBERDINGK THIJM.

Onder bescherming van den Hoog-Eerwaarden Heer L. S. VAN DER HAAGEN, Oud-Aartspriester en geheim Kamerheer van Z. H.

De Bundel met de muziek is te verkrijgen tot den prijs van *f* 3.30.

De Bundel zonder muziek *f* 0.40.

NB. In dezen Bundel van omtrent 140 Liederen vindt men al de wijzen van het hierboven aangekondigd kerstboekje. Met behulp van één exemplaar diens bundels en van eenige der goedkoope textboekjes zullen de zangers dus zeer gemakkelijk al die schoone echt katholieke oude liederen leeren zingen.

En wordt met succes gedebiteerd:

LIEDEREN

BIJ DEN

Katechismus of Katholieke Leering;

WOORDEN EN WIJZEN, HERZIEN

door

JOS. ALB. EN LAMB. JOANN. ALBERDINGK THIJM.

Prijs 10 Cents.

Bij getallen tot mindere prijzen.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.